

РАДА СУДДІВ УКРАЇНИ

01601, м. Київ, вул. Липська, 18/5, тел.: (044) 277-76-29, факс: (044) 277-76-30

24 квітня 2020 року

м. Київ

РІШЕННЯ

№ 22

Заслухавши та обговоривши інформацію голови Ради суддів України Моніча Б.С. щодо питань, які виникають у зв'язку із набранням чинності Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2020 рік" від 13.04.2020 року №553-IX, Рада суддів України

встановила:

17 квітня 2020 року опубліковано Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2020 рік" від 13.04.2020 року №553-IX.

Даним законом, зокрема, передбачається, що у квітні 2020 року та на період до завершення місяця, в якому відміняється карантин, установлений Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, заробітна плата, грошове забезпечення працівників, службових і посадових осіб бюджетних установ (включаючи органи державної влади та інші державні органи, органи місцевого самоврядування) нараховуються у розмірі, що не перевищує 10 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня 2020 року. При цьому, у зазначеному максимальному розмірі не враховуються суми допомоги по тимчасовій непрацездатності, допомоги для оздоровлення, матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань та оплата щорічної відпустки.

Рада суддів України вважає окремі норми цього закону такими, що не відповідають Конституції України.

Разом з тим, закон набув чинності, а з огляду на те, що окремі його норми можуть викликати певні спірні питання у їх застосуванні Рада суддів України вважає за необхідне звернути увагу розпорядників бюджетних коштів на наступне.

Статтею 135 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" визначено, що судді при здійсненні ним повноважень виплачується суддівська винагорода.

Цією ж статтею визначені окремі складові суддівської винагороди.

Рада суддів України у своєму рішенні від 02.07.2018 року №40 вже звертала увагу, що у питаннях виплати суддівської винагороди, обліку роботи суддів, які прямо не врегульовані законодавством про судоустрій і статус суддів, на суддів поширюються гарантії встановлені трудовим законодавством.

За змістом частини 1 статті 97 Кодексу законів про працю України оплата праці працівників здійснюється за погодинною, відрядною або іншими системами

оплати праці. Оплата може провадитися за результатами індивідуальних і колективних робіт.

Статтею 107 Кодексу законів про працю України визначено особливості оплати роботи у святкові і неробочі дні, відповідно до яких така оплата здійснюється:

- 1) відрядникам - за подвійними відрядними розцінками;
- 2) працівникам, праця яких оплачується за годинними або денними ставками, - у розмірі подвійної годинної або денної ставки;
- 3) працівникам, які одержують місячний оклад, - у розмірі одинарної годинної або денної ставки зверх окладу, якщо робота у святковий і неробочий день провадилася у межах місячної норми робочого часу, і в розмірі подвійної годинної або денної ставки зверх окладу, якщо робота провадилася понад місячну норму.

Оплата у зазначеному розмірі провадиться за години, фактично відпрацьовані у святковий і неробочий день.

Статтею 6 Закону України "Про оплату праці" визначено, що системами оплати праці є тарифна та інші системи, що формуються на оцінках складності виконуваних робіт і кваліфікації працівників.

Тарифна система оплати праці включає: тарифні сітки, тарифні ставки, схеми посадових окладів і професійні стандарти (кваліфікаційні характеристики).

Тарифна система оплати праці використовується при розподілі робіт залежно від їх складності, а працівників - залежно від кваліфікації та за розрядами тарифної сітки. Вона є основою для формування та диференціації розмірів заробітної плати.

Тарифна сітка (схема посадових окладів) формується на основі тарифної ставки робітника першого розряду та міжкваліфікаційних (міжпосадових) співвідношень розмірів тарифних ставок (посадових окладів).

Схема посадових окладів (тарифних ставок) працівників установ, закладів та організацій, що фінансуються з бюджету, формується на основі:

- мінімального розміру посадового окладу (тарифної ставки), встановленого Кабінетом Міністрів України;
- міжпосадових (міжкваліфікаційних) співвідношень розмірів посадових окладів (тарифних ставок) і тарифних коефіцієнтів.

Статтею 24 цього ж Закону визначено, що заробітна плата виплачується працівникам регулярно в робочі дні у строки, встановлені колективним договором або нормативним актом роботодавця, погодженим з виборним органом первинної профспілкової організації чи іншим уповноваженим на представництво трудовим колективом органом (а в разі відсутності таких органів - представниками, обраними і уповноваженими трудовим колективом), але не рідше двох разів на місяць через проміжок часу, що не перевищує шістнадцяти календарних днів, та не пізніше семи днів після закінчення періоду, за який здійснюється виплата.

Розмір заробітної плати за першу половину місяця визначається колективним договором або нормативним актом роботодавця, погодженим з виборним органом первинної профспілкової організації чи іншим уповноваженим на представництво трудовим колективом органом (а в разі відсутності таких органів - представниками, обраними і уповноваженими трудовим колективом), але не менше оплати за фактично відпрацьований час з розрахунку тарифної ставки (посадового окладу) працівника.

За змістом частини другої статті 30 Закону України "Про оплату праці" роботодавець зобов'язаний забезпечити достовірний облік виконуваної працівником роботи і бухгалтерський облік витрат на оплату праці у встановленому порядку.

Аналогічні норми містяться у статті 115 Кодексу законів про працю України.

У більшості судів України встановлений п'ятиденний робочий тиждень з восьмигодинною нормою тривалості робочого часу.

Частиною першою статті 58 Конституції України передбачено, що закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи.

Відповідно до пункту 1 розділу II "Прикінцеві положення" Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2020 рік" від 13.04.2020 року №553-ІХ цей закон набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування.

З огляду на вище викладене, при оплаті заробітної плати та суддівської винагороди за квітень 2020 року слід виходити з того, що передбачені законом №553-ІХ обмеження у виплаті суддівської винагороди, заробітної плати, грошового забезпечення працівників, службових і посадових осіб бюджетних установ, слід застосовувати виключно до частини суддівської винагороди, заробітної плати, грошового забезпечення, розрахованих, починаючи з 18 квітня 2020 року, пропорційно до кількості відпрацьованих у місяці робочих днів/годин, виходячи з фактично відпрацьованого часу з розрахунку тарифної ставки (посадового окладу та інших надбавок і доплат).

Виплата суддівської винагороди, заробітної плати, грошового забезпечення за період з 01.04.2020 року по 17.04.2020 року має здійснюватися у повному обсязі за фактично відпрацьовані у місяці робочі дні/години, виходячи з фактично відпрацьованого часу з розрахунку тарифної ставки (посадового окладу та інших надбавок і доплат) відповідного працівника та без обмежень, встановлених законом №553-ІХ.

З огляду на те, що складові суддівської винагороди, визначені статтею 135 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" окремо скороченню не підлягають, а законом №553-ІХ не визначено відповідної процедури, розрахунок суддівської винагороди слід здійснювати на загальних підставах, а обмеження максимального її розміру слід застосовувати до загальної суми розрахованої суддівської винагороди.

Статтею 136 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" визначено, що суддям надається щорічна оплачувана відпустка тривалістю 30 робочих днів з виплатою, крім суддівської винагороди, допомоги на оздоровлення в розмірі посадового окладу. Суддям, які мають стаж роботи більше 10 років, надається додаткова оплачувана відпустка тривалістю 15 календарних днів.

Згаданою нормою, передбачено особливий порядок оплати щорічної відпустки суддів, відповідно до якого судді при виході у щорічну відпустку нараховуються:

- суддівська винагорода за дні, у які суддя перебуватиме у відпустці;
- допомога на оздоровлення в розмірі посадового окладу.

Зважаючи на викладене, при нарахуванні суддям коштів за час перебування у щорічній відпустці не підлягають застосуванню положення частини 2 статті 21

Закону України "Про відпустки" та Порядку обчислення середньої заробітної плати, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 08 лютого 1995 року №100.

Статтею 29 Закону України "Про Державний бюджет України на 2020 рік" в редакції закону №553-XI передбачено, що у зазначеному максимальному розмірі не враховуються суми допомоги по тимчасовій непрацездатності, допомоги для оздоровлення, матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань та оплата щорічної відпустки.

Таким чином, за час перебування судді у щорічній відпустці протягом 2020 року йому здійснюється виплата суддівської винагороди за дні, у які суддя перебуватиме у відпустці, та допомоги на оздоровлення в розмірі посадового окладу у повному обсязі та без будь-яких обмежень, передбачених законом №553-XI.

Водночас, зважаючи на дефіцит фонду оплати праці у 2020 році, рекомендувати головам судів та керівникам апаратів судів при наданні щорічних відпусток суддям та працівникам апарату суду з виплатою матеріальної допомоги та допомоги на оздоровлення дотримуватися графіку надання відпусток на 2020 рік.

У випадку тимчасової непрацездатності судді, виплата відповідних коштів здійснюється у загальному порядку та без обмежень, визначених законом № 553-XI.

На підставі викладеного, **Рада суддів України**

вирішила:

1. Виплата суддівської винагороди, заробітної плати, грошового забезпечення за період з 01.04.2020 року по 17.04.2020 року має здійснюватися у повному обсязі за фактично відпрацьовані у місяці робочі дні/години, виходячи з фактично відпрацьованого часу з розрахунку тарифної ставки (посадового окладу та інших надбавок і доплат) відповідного працівника та без обмежень, встановлених законом №553-IX.

2. При оплаті заробітної плати та суддівської винагороди за квітень 2020 року слід виходити з того, що передбачені законом №553-IX обмеження у виплаті суддівської винагороди, заробітної плати, грошового забезпечення працівників, службових і посадових осіб бюджетних установ, слід застосовувати виключно до частини суддівської винагороди, заробітної плати, грошового забезпечення, розрахованих, починаючи з 18 квітня 2020 року, пропорційно до кількості відпрацьованих у місяці робочих днів/годин, виходячи з фактично відпрацьованого часу з розрахунку тарифної ставки (посадового окладу та інших надбавок і доплат).

3. Розрахунок суддівської винагороди слід здійснювати на загальних підставах, а обмеження максимального її розміру, передбачені Законом №553-IX слід застосовувати до загальної суми розрахованої суддівської винагороди.

4. За час перебування судді у щорічній відпустці протягом 2020 року йому здійснюється виплата суддівської винагороди за дні, у які суддя перебуватиме у відпустці, та допомоги на оздоровлення в розмірі посадового окладу у повному обсязі та без будь-яких обмежень, передбачених законом №553-XI.

5. Зважаючи на дефіцит фонду оплати праці у 2020 році, рекомендувати головам судів та керівникам апаратів судів при наданні щорічних відпусток суддям та працівникам апарату суду з виплатою матеріальної допомоги та допомоги на оздоровлення дотримуватися графіку надання відпусток на 2020 рік.

6. У випадку тимчасової непрацездатності судді, виплата відповідних коштів здійснюється у загальному порядку та без обмежень, визначених Законом №553-ХІ.

7. Копію даного рішення надіслати Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України для приведення роз'яснення щодо окремих норм Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» від 13 квітня 2020 року № 553-ІХ, викладеного у листі Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 3502-06/26135-01 від 23 квітня 2020 року у відповідність до вимог чинного законодавства.

**Голова
Ради суддів України**

Б.С. Моніч